

SOTIA MEDIOIDEN VÄLITTÄMÄNÄ

”Ehei, pojat, sota on kaukana, Balkanilla asti”, vastaa jääkärikapteeni Kaarna miehilleen näiden tiedustellessa, ovatko he lähdössä sotaan Väinö Linnan romaanissa *Tuntematon sotilas* (1954). Eräs miehistä ei ole vakuuttunut kapteenin rauhoittelusta vaan toteaa, että ”sota nykyään on kova kulkemaan. Salamasotaa kun on.” Nykyään sodankäynnin nopein ja välittömin eskaloituminen tapahtuu sosiaalisessa mediassa, mutta konkreettisesti veriset taistelut käydään edelleen rintamalla.

Kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan helmikuussa 2022, olimme sokissa: miten voi olla mahdollista, että Euroopan alueella käydään kansallisvaltioiden välistä sotaa?¹ Tiesimme, että aggressio oli jo toteutunut vuonna 2014 Krimin valtauksena, mutta silti. Kuulimme uutisraportit Venäjän joukkojen keskityksistä, mutta toivo eli: painostusta, eiköhän diplomaattinen ratkaisu ole vielä mahdollinen.

Euroopan sotien piti olla ohi näkemättömään tulevaisuuteen. Kävi salamanopeasti ilmi, ettei Venäjä sellaista selkeästi edes halunnut. Euroopassa alkoi täysimittainen valloitusota, ensimmäistä kertaa sitten toisen maailmansodan päättymisen keväällä 1945. Varsinkin Suomessa, aiheesta, tilannetta verrattiin talvisotaan. Vertaus on validi, sillä molemmilla kerroilla pienemmän ennustettiin kaatuvan hyvin nopeasti. Näin ei kuitenkaan tapahtunut, vaan sota Ukrainan alueella jatkuu raakana kulutusodankäyntinä, jossa molempien osapuolien tavoite on aiheuttaa vastustajalle niin suuret tappiot, että aseleponeuvottelut voidaan aloittaa. Käytännössä tästä kehityskulusta ei ole vielä konkreettisia merkkejä julkisuuteen tullut. Sota siis jatkuu.

Tämä *Lähikuvan* teemanumero keskittyy sotaan. Mutta mitä sota oikein on, miten se on muuttunut ja mistä se koostuu?

Sota ei ole satunnaisia ”tappeluja” vaan pitkäkestoisesti valmisteltua ja keskitetysti johdettua tappavan väkivallan kollektiivista käyttöä toista osapuolta vastaan. Sotaan vievän kehityskulun taustalla on useimmiten vähintään kahden osapuolen kilpailu, joka johtaa poliittiseen vastakkainasetteluun ja joka muuttuu lopulta sodaksi, jonka tavoitteena on pakottaa väkivalloin puolustava osapuoli alistumaan hyökkääjän tahtoon. (Shaw 1988.) Sota on osa ihmisluontoa niin henkisesti kuin ruumiillisesti. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että ihminen haluaisi käydä sotaa, vaan sitä, että ihminen kykenee sodankäyntiin. Sota, kuten muukin sosiaalinen käytöksemme, on kulttuurisesti määriteltyä ja riippuvaista yhteiskunnallisesta tilanteesta. Hyvin usein ihmiset

1 Esimerkiksi Unkarin vuoden 1956 ja Tšekkoslovakiin vuoden 1968 kansannousuja ei kansallisista konteksteista huolimatta voi verrata kansallisvaltioiden välisiin sotiin, sillä mainitut maat olivat toisen maailmansodan seurauksena Neuvostoliiton imperiumin alusmaita vailla tosiasiallista suvereniteettia.

lähtevät sotaan vain pakolla ja välttävät, jos vain mahdollista, tappamasta toisia ihmisiä (ks. Keegan 2005).

Esiteolliselle sodankäynnille ominaista oli, että sotien päävaikeutena oli luonto. Hankalat luonnonolot, vuodenajat ja vuorokauden ajat pakottivat lopettamaan sodankäynnin, ja kulkutaudit oli joukkojen suurin tappaja. Sotatarvikkeet ja välineet valmistettiin lähinnä käsityönä. Sodankäynti perustuikin paikallisiin uusiutuviin luonnonvaroihin ja energiaan: ihmisten ja eläinten lihasvoimaan, polttopuuhun ja tuuleen. Aseiden käyttö perustui pääasiassa ihmisten lihasvoimaan. Sodat olivat pitkiä, mutta piirityksiä lukuun ottamatta taistelut olivat pääsääntöisesti suhteellisen pienten armeijoiden lyhytaikaisia kohtaamisia avoimilla kentillä maalla tai merellä. (Laakkonen 2007, 37–38.) Esiteollinen sodankäynti oli siten satunnaista, lyhytaikaista ja paikallista työvoimavaltaista lähitappamista – raa’asti sanoen tehotonta.

Teollinen sodankäynti käynnistyi teollistumisen myötä 1800-luvun jälkipuoliskolla. Luonnon esteet madaltuivat mutta eivät poistuneet kokonaan. Sotia ryhdyttiin käymään uusiutumattomien energiavarojen, kuten hiilen, öljyn ja kaasun avulla. Höyry-, poltto- ja suihkumoottorien käyttöönotto laajensi ja nopeutti sotatoimiyhtymien liikettä maalla, merellä ja nyt myös ilmassa. Ihmisen lihasvoimien lisäksi uusi aseistus hyödynsi kemikaaleja, räjähteitä, myrkykaasuja ja uraania. Teollistuvat kansallisvaltiot kykenivät ylläpitämään pitkiä rintamalinjoja ja kulutusotaa (Laakkonen 2007, 39–40). Teollisesta sodankäynnistä tuli jatkuvaa, ympärivuotista ja pääomavaltaista etätappamista – huomattavan tehokasta sellaista.

Teollistumisen ansiosta armeijoiden koko, tuhovoima ja kulutus kasvoivat merkittävästi. Jos joukkojen määrä 1700-luvulla oli yleensä kymmeniä tuhansia sotilaita, niin 1800-luvulla ne olivat satoja tuhansia ja 1900-luvulla miljoonia sotilaita. Taistelukenttien koko laajeni vastaavasti muutamista hehtaareista neliökilometreihin ja lopulta lähes kokonaisuksi mantereisiin. Sotien tappavuus nousi vastaavasti. Kun 1800-luvulla sodissa kuoli vuosittain keskimäärin 13 000 ihmistä, niin 1900-luvulla vuosittain kuoli jo yli 450 000 ihmistä, joista yhä suurempi osa oli siviilejä. (Holdstock 2002; Seifert 2002.) Lisäksi luonto kärsi teollisesta sodankäynnistä. Viime vuosisadan aikana sodankäynnin ekologinen jalanjälki on talouden lailla vähintään kymmenkertaistunut (ks. Laakkonen et al. 2017).

Sodankäynti on siis muuttunut historian aikana ihmiskuntien rakenteellisten kehitysvaiheiden mukaan. Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että sodankäynti loi esiteolliset valtiot ja valtiot teollisen sodankäynnin. Sotahistoria voidaan siten jakaa kahteen päävaiheeseen: esiteolliseen ja teolliseen sodankäyntiin. Tämän teemanumeron kohteet edustavat teollisen aikakauden sotia.

Päällisin puolin tuntuu siltä, että maailmasta on tullut teollisen sodankäynnin myötä ihmisille yhä vain vaarallisempi paikka. Näin ei ole kuitenkaan käynyt, jos katsomme yhteiskuntien ja sotien pitkää kehityskaarta. Esiteollinen heimoyhteiskuntien hallitsema maailma on ollut suhteellisesti ottaen ylivoimaisesti väkivaltaisinta aikaa ihmisen historiassa. Väestön sosioekonomisen tilan vähittäinen nousu, koulutuksen laajeneminen, poliittisten järjestelmien demokratisoituminen, väestöryhmien tasa-arvoistuminen sekä valtioiden ja kansallisvaltioiden muodostuminen on vähentänyt niin sotien, sotavuosien kuin arkipäiväisen väkivallan vaatimien uhrien määrää koko maailmassa dramaattisesti (Roser 2013; ks. Our World in Data). Muutos esiteollisista teollisiin yhteiskuntiin on ollut siis sodankäynnin ja ihmisten tappamisen kannalta – niiden kuvatusista tehostumisesta huolimatta – myös erittäin myönteinen asia. Sodista on tullut yhä harvinaisempia maapallon kehittyneimmillä seuduilla

mutta myös muualla. (Gleditsch et al. 2013.) Tämä on yksi syy, miksi Venäjän hyökkäys Ukrainaan sekä Hamasin hyökkäys Israeliin ja sitä seurannut, edelleen jatkuva Gazan sota ovat nousseet niin voimakkaasti esille julkisuuteen ja tietoisuuteemme, kuten tämä teemanumerokin osoittaa.

Sodat ja konfliktit eivät ole hävinneet maailmasta. Nykymaailmaa kuvaa ehkä parhaiten sodankäynnin sosioekonominen nelijako, missä asevoimien rakenne ja konfliktien luonne määräytyvät pitkälti yhteiskuntien voimavarojen ja siitä nousevan teknistieteellisen kehitystason mukaan. Voidaan sanoa, että köyhimmillä kehitysmailla on kevyeen maasotaan kykeneviä joukkoja, mikä ei tarkoita kuitenkaan tehottomuutta. Kehittyvillä mailla on maa-, meri- ja ilmavoimiakin, mutta ei muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta kehittyneitä tekniikkaa. Kehittyneillä mailla on vahvat maa-, meri- ja ilmavoimat sekä asevoimien asevoimien kykenevät tarvittaessa operaatioihin ympäri maailman, ja niillä on avaruustekniikkaa ja erilaisia joukkotuhoaseita. Maailmalla käydään periaatteessa siten neljää erilaista kuumaa tai kylmää sotaa ja paikallisesti niiden erilaisia yhdistelmiä.

Sotien, aseellisten konfliktien ja levottomuuksien luonne noudattaa pitkälti näitä yleisluontoisia jakolinjoja, joita puolestaan sekoittavat erilaiset liittolaisuudet, yhteiskunnalliset ideologiat ja paikoin uskonnot. Lisäksi tiedon saaminen ja välittäminen sodasta on poikkeuksellisen vaikeaa niin sanotun sodan sumun vuoksi. Teollisen aikakauden sodat ovat alkaneet niin idässä kuin lännessä säännönmukaisesti valheilla, niitä on käyty harhautuksen ja propagandan voimin ja ne ovat päättyneet peittelyyn.

”War. War never changes.”², todetaan ydinsodassa tuhoutuneessa Fallout-videopelin (1997) maailmassa. Sodan menetelmät ja välineet voivat muuttua, mutta se johtaa aina järjettömään tuhoon ja kuolemaan. Sodan ymmärtämisessä ja sen vaikutuksissa yhdistyvät sen moniaikaisuus ja monimerkityksellisyys. Kuten useat tämänkin lehden artikkelit ja katsaukset todistavat: Sodan vauhti ehkä kiihtyy (median ja sen näkyvyyden näkökulmasta), mutta nykyisten sotien osalta palataan kuitenkin usein myös menneisiin sotiin ja niiden tuotamiin merkityksiin. Menneisyyden sotien läsnäolo voi tuoda esimerkiksi keinoja jaksaa nykyisissä sotatilanteissa, mutta myös auttaa ymmärtämään sotien raakuutta ja järjettömyyttä. Sota ei siis ole vain yksi sota, vaan sotien voi nähdä rakentuvan toistensa päälle, toimivan monessa eri ajassa tuottaen jatkuvasti uusia merkityksiä – ja sosiaalisen median myötä yhä kiihtyvässä tahdissa.

Suomalaiset ovat nyt konkreettisemmin sodan kanssa tekemisissä kuin sitten toisen maailmansodan päättymisen, koska sotaa käydään Euroopassa. Tästä ei ole nähdäksemme epäselvyyttä. Onneksemme sota on verrattain kaukana – joka tapauksessa kauempana kuin tilanteessa, jossa kapteeni Kaarna puhui miehilleen vuonna 1941, kun Suomi oli valmistautunut hyökkäämään Neuvostoliittoon Saksan rinnalla 1941 saadakseen hyvityksen talvisodan aluemenetyksistään. Mutta olemme väistämättä koko ajan sodan mahdollisuudesta täysin uudella tapaa tietoisia.

Vaikka sotien määrä on siis absoluuttisesti vähentynyt selvästi, joudumme kohtaamaan sen hyvin ikävän tosiasian, että sotiminen on aina ollut osa ihmisluontoa. Wikipedia-artikkeli ”Luettelo sodista” osoittaa, että maailmalla on sodittu oikeastaan koko ajan. Kehotammekin lukijaa tutustumaan vain 1900- ja 2000-lukuihin valitettavan johtopäätöksemme perustaksi.³ Sotia on monenlaisia, mutta todellakin, nyt on menossa kolmatta vuotta kansallisvaltioiden sota Euroopan alueella.

2 Fallout intro, Fallout Wiki, https://fallout.fandom.com/wiki/Fallout_intro. Tarkistettu 25.9.2024.

3 Ks. https://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_sodista. Tarkistettu 24.9.2024.

Teemanumeron kanneksi valikoitui lopulta kuva, johon törmäsimme satunnaisten asiasanahakujen kautta. Toisen maailmansodan aikana yhdysvaltalainen sukellusvene on noussut pintaan lataamaan akkujaan, ja tähystäjä tarkkailee horisonttia ja ilmatilaa mahdollisten uhkien varalta. Veneen tornin periskoopit piirtyvät taivasta vasten. Niiden tehtävä on toimia aluksen silminä sukelluksissa oltaessa.

Kuva kertoo, miten tarvitsemme teknologioiden – medioiden – välittämää tietoa suoraan ihmissilmälle välittymättömien näkökulmien saamiseksi varsinkin kriisien aikaan. Olemme riippuvaisia medioista nähdäksemme kauemmas. Tarvitsemme lisäksi asiantuntijoiden ja tutkijoiden analyyssejä siitä, mitä mediat tietoisesti tai tiedostamattaan meille välittävät. Tässä *Lähikuvan* teemanumerossa on kyse juuri tästä – moninäkökulmaisesta tutkimuksesta sodan tapahtumiin ja niiden välittymiseen niin nykyhetkessä kuin historiassa, erilaisten medioiden tuottamina, eri sodista, joskin suurin osa kirjoittajista käsittelee jatkuvaa Ukrainan sotaa.

Mediaalisuus ei tarkoita etäännytyistä, vieraantumista, vaan sotaa paikan päällä kokemattomalle medioiden välittämät kuvat ja tarinat herättävät ajatusten, skeptisyydenkin, ohella refleksiivisyyttä – ja varmasti erilaisia, ristiriitaisiakin tunteita.

Ajatus tästä teemanumerosta syntyi Turun yliopiston Digitaalisen kulttuurin, maiseman ja kulttuuriperinnön tutkinto-ohjelman ”Ukrainan teillä? Näkökulmia 1900-luvun merkittävimpiin sotiin” -kurssin johdannaista. Päätös kurssin järjestämisestä syntyi vain viikkoja Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022, sillä arvelimme, että on syytä tarjota opiskelijoille opetusta, joka tarjoaa heille perspektiivejä aihepiiriin, joka ei muuten kuulu tutkinto-ohjelmamme sisältöihin. Saimme kurssin opettajien rinnalle tuemme vierailevia luennoitsijoita, joilla on asiantuntemusta nykyhetkestä.

Tämän teemanumeron *call for papers* aiheutti poikkeuksellisen artikkelitarjousmäärän, minkä johdosta numerosta tuli tupla. Esittelemme seuraavaksi lyhyesti numeron artikkelit. Löydätte pidemmät tutkimusartikkelien tiivistelmät suomeksi ja englanniksi Abstraktit–Abstracts-osiosta numeron lopusta.

Tutkimusartikkelit

Noora Kotilaisen artikkelissa tarkastellaan kuvan ja äänen suhdetta Butšan verilöylyn mediarepresentaatioissa. Kotilainen käsittelee erityisesti äänen asemaa ja affektiivista vaikuttavuutta ja pohtii, miksi kuva on muodostunut keskeiseksi kärsimyksen ja hirmutekojen todistamisessa ja ääni puolestaan jäänyt lähes huomiotta. Kotilainen kysyykin, mitä ja miten kuulisimme, jos olisimme voineet kuulla autenttisia ääniä Butšasta.

Anssi Männistö analysoi artikkelissaan, millaisia lajityyppejä ja keinoja Ukrainan puolustusministeriö (MDU) on käyttänyt videoviestinnässään kertoessaan Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. Tarkastelun kohteena ovat MDU:n virallisella Twitter-sivulla julkaistut videot asemasodan vaiheessa keväällä 2023. Videoviestintä on osa Ukrainan sodanjohdon strategista viestintää ja julkista diplomatiaa, ja Männistö osoittaa, miten MDU hyödyntää viestinnässään audiovisuaalisen kerronnan keinoja ja samalla uudistaa puolustussotaa käyvän maan sodan aikana tapahtuvaa viestintää.

Veera Ojala analysoi, miten Venäjän hyökkäys muutti Tšernobylin onnettomuusalueen suojavyöhykkeen merkitystä ydinonnettomuusuhan retoriikassa Ukrainassa. Ojala identifioi Ukrainan historiaan kytkeytyviä kulttuurisia

kokemuksia ydinvoimasta ja analysoi kriisitilanteen ydinvoimaretoriikkaa neljän asiantuntijahaastattelun kautta. Ojala myös osoittaa artikkelissaan, miten sodankäynnin myötä miehitetyistä ydinvoimakohteista tuotettavaa disinformaatiota vastaan voidaan taistella.

Riku Kauhanen ja **Olli Kleemola** tarkastelevat sosiaalisessa mediassa käytettyä toisen maailmansodan aikaista kuvastoa, jota nostetaan esiin Ukrainan sotaan liittyvien keskustelujen yhteydessä. Etenkin talvisodan aikaiset valokuvat ovat muodostuneet ikoniseksi kuvastoksi erilaisten julkaisujen kuvituksina ja verkkomeemien pohjana. Kauhanen ja Kleemola pohtivatkin, millaista kontekstia näille kuville annetaan ja millaista narratiivia niiden avulla rakennetaan.

Rami Mähkä ja **Damon Tringham** tarkastelevat Kevin Brownlow'n ja Andrew Mollon vuonna 1964 ensi-iltansa saanutta brittiläistä elokuvaa *It Happened Here* Kolmannen valtakunnan tematiikan näkökulmasta. Kirjoittajat kiinnittävät huomiota siihen, millaisiin kulttuurisiin konteksteihin elokuvan visuaaliset, tyyllilliset ja sisällölliset elementit liittyvät ja miten fasistinen ideologia elokuvassa esitetään. Tarkastelussa painottuu myös vaihtoehto-historiallinen kysymys siitä, miten saksalaismiehitykseen olisi mahdollisesti reagoitu, jos sellainen olisi toisen maailmansodan aikana tapahtunut.

Petri Saarikosken artikkelissa tarkastellaan vuonna 1991 käydyin Persianlahden sodan kuvausta Sam Mendesin ohjaamassa elokuvassa *Merijalkaväen mies* (2005), joka perustuu kaksi vuotta aikaisemmin julkaistuun Anthony Swoffordin muistelmateokseen. Saarikoski kysyy, miten elokuvassa ja muistelmateoksessa käsitellään tavallisten rintamamiesten kokemuksia sekä sodan ongelmallisia jälkiseuraamuksia. Tarkastelussa otetaan huomioon myös Persianlahden sodan historian laajempaa kontekstia ja korostetaan muun muassa Vietnamin sodan ja Persianlahden sodan kokemuksellisuuden jatkuvuutta myös Irakin sodassa (2003).

Virpi Vairinen käsittelee artikkelissaan Don DeLillon romaania *Nolla kelviniä* (2016), joka varsin osuvasti kuvaa nykymaailmaa ja ihmisten elämää erilaisten olemassa olevien ja mahdollisesti myös tulevien katastrofien keskellä. Vairinen nostaa esiin romaanin kerrontaan upotettuja montaasimaisia katastrofivideoita ja niiden kaunokirjallisia funktioita ja kehystää tarkasteluaan *ekfrasiksen* perinteen, Sergei Eisensteinin elokuvateorian ja mediafeno-menologisten näkökulmien kautta.

Katsaukset

Liia-Maria Raippalinna, Suvi Mononen, Pasi Ikonen, Turo Uskali, Markus Mykkänen ja **Antero Holmila** luovat katsauksen Ukrainan sotaan suomalaisen median kautta. He toteavat, että vaikka kyseessä olevasta konfliktista on saatavilla runsaasti uutismateriaalia, ennätysmäärä – satakunta – suomalaisia journalisteja on lähetetty paikan päälle välittämään eri näkökulmia konfliktin todellisuuteen. Visuaalinen journalismi mahdollistaa välittömän samastumisen, mutta sisältää huomattavia eettisiä näkökohtia.

Laura Seppälä tarkastelee vihollisen dehumanisaatiota ja kasvottomaksi massaksi kuvaamista suomalaisessa 2000-luvun toista maailmansotaa kuvaavissa elokuvissa. Dehumanisoinnin kohde on Neuvostoliiton Puna-armeija, joka kuvataan elokuvassa suomalaisten edessä ylivoimaisena massana. Dehumanisaation keinot ovat ensisilmäyksellä ristiriitaiset, sillä yhtäältä vihollinen kuvataan jopa rasistisia piirteitä omaavalla tavalla eläimelliseksi, toisaalta koneeksi, kuten panssarivaunuiksi ja lentokoneiksi.

Näkökulmat

Kasper Kainulainen tarkastelee Telegram-palvelussa toimivaa, ukrainamielistä Combat Footage UKR -kanavaa sodan todellisuuden välittäjänä. Kanavan sisällössä korostuvat lennokki- ja toimintakameravideot, joita voi pitää omina audiovisuaalisina lajityypeinä. Kainulainen soveltaa elokuvatermiä *snuff* näihin videoihin, joiden attraktio perustuu äärimmäisen väkivallan esittämiseen. Tarkoituksena on välittää sodasta realistista, raakaa ja tunteisiin vetoavaa kuvaa.

Katriina Heljakka käsittelee lelujen kaksi äärimmäisyyttä käsittävää luonnetta suhteessa sotaan. Sotaleluilla, kuten aseilla, on pitkä historia, kuten on laajemmin väkivaltaleikeillä. Leluteollisuus pitää yllä tätä perinnettä. Myös taide on hyödyntänyt leluja luodessaan poleemisia representaatioita sodasta. Tämä liittyy laajempaan lelujen tulemiseen osaksi taiteen välineistöä. Lelut ovat kuitenkin myös ”lohdun tuojia”, kuten Heljakka kirjoittaa. Sota-alueiden lapsille varsinkin pehmolelut ovat tärkeä inhimillisyyden fyysinen symboli.

Rami Mähkä ja **Haron Walliander** tarkastelevat *Wars Across the World* -strategiapelialustan lisäosan *Finland 1918* välittämää kuvaa Suomen sisällissodasta. Peli mukaillee konfliktin visuaalista puolta taitavasti, ja pelin tekijät ovat selvittäneet ja mallintaneet sen kulkua varsin uskollisesti. Silti esitystä ei voi pitää varsinaisen tarkkana historian kuvauksena, vaan se on, kuten pitääkin olla, ennen kaikkea peli, jossa kumpi vain osapuoli voi voittaa.

Haluamme lopuksi mitä lämpimimminkin kiittää numeron kirjoittajia loistavista teksteistä, tutkimusartikkelien vertaisarvioitsijoita asiantuntemuksensa – ja aikansa – käyttöömme saattamisesta, *Lähikuvan* päätoimittajia ja toimituskuntaa vahvasta tuesta, toimitussihteeri Anttia aktiivisesta, taidokkaasta viime portaana toimitustyöstä ja taitosta vastannutta Päiviä. Koko prosessi on ollut hieno kokemus – kiitos vielä!

Viimeinen kiitos Sinulle, hyvä lukija. Toivottavasti nautit näistä hienoista artikkeleista yhtä paljon kuin me!

Porissa syyskuussa 2024

Riina Haanpää, Simo Laakkonen, Rami Mähkä ja Marika Österlund

Lähteet

Gleditsch, Nils Petter, Steven Pinker, Bradley A. Thayer, Jack S. Levy & William R. Thompson. The Decline of War. *International Studies Review* 15(3), 396–419. Saatavilla: <http://www.jstor.org/stable/24032901>. Haettu 25.9.2024.

Holdstock, Robert (2002) Morbidity and mortality among soldiers and civilians. Teoksessa Ilkka Taipale (toim.) *War or Health? A Reader*. Lontoo: Zed Books, 183–197.

Keegan, Paul (2005) *Sodankäynnin historiaa*. Jyväskylä: Ajatus Kirjat.

Laakkonen, Simo (2007) Sota, ympäristö ja yhteiskunta. Teoksessa Simo Laakkonen ja Timo Vuorisalo (toim.), *Sodan ekologia: nykyaikaisen sodankäynnin ympäristöhistoriaa*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 35–69.

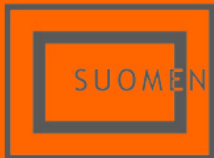
Laakkonen, Simo; Tucker, Richard P. & Vuorisalo, Timo (2017) (toim.) *The Long Shadows. A Global Environmental History of the Second World War*. Corvallis: Oregon State University Press.

Our World in Data. Saatavilla: <https://ourworldindata.org/>. Haettu 25.9.2024.

Roser, Max (2013) Data review: ethnographic and archaeological evidence on violent deaths. *OurWorldinData.org*, August 2013. Saatavilla: <https://ourworldindata.org/ethnographic-and-archaeological-evidence-on-violent-deaths>. Haettu 25.9.2024.

Seifert, Ruth (2002) *The Female Body As A Symbol And A Sign. Gender-Specific Violence and the Cultural Construction of War*. Teoksessa Ilkka Taipale (toim.) *War or Health? A Reader*. Lontoo: Zed Books, 183–197.

Shaw, Martin (1988) *Dialectics of War: An Essay in the Social Theory of Total War and Peace*. Worcester: Pluto Press.

SUOMEN ELOKUVATUTKIMUKSEN SEURA

SUOMEN ELOKUVATUTKIMUKSEN SEURAN SYYSSEMINAARI 8.11.2024

SETS järjestää perinteisen vuosiseminaarin Helsingissä Tieteiden talossa salissa 505 (Kirkkokatu 6, 00170 Helsinki) perjantaina 8. päivä marraskuuta 2024.

Ohjelmassa on ajankohtaiseen tutkimukseen tutustumista, materiaaliesittelyjä, keskusteluja ja verkostoitumista. Mukaan ovat tervetulleita kaikki elokuvaa, televisiota, pelejä, av-mediaa tai niihin liittyviä aiheita tutkivat ja tutkimuksesta kiinnostuneet – niin graduntekijät, väitöskirjantekijät kuin väitelleetkin.

Osallistujia pyydetään valmistelemaan noin 20-minuuttinen esitys omasta tutkimusaiheestaan. Esitelmien maksimipituus ja aikataulu varmistuvat, kun tiedetään osallistujamäärä. Tilaisuuteen voi osallistua myös ilman esitystä. Seminaarin jälkeen pidetään Suomen Elokuvatutkimuksen Seura ry:n syyskokous.

Ilmoittaudu esitelmän pitäjäksi viimeistään ma 28.10.2024 sähköpostilla osoitteeseen elokuvatutkimuksen.seura@gmail.com

Kerro viestissä nimesi, yhteystietosi, organisaatiosi (esim. yliopisto ja oppiaine) ja esityksesi alustava otsikko.

Seminaari pyritään järjestämään hybridimallina niin, että halukkaiden on mahdollisuus osallistua tapahtumaan myös etäyhteyksin. Toivomme esitelmän pitäjien ilmoittavan etukäteen, mikäli haluavat osallistua etänä.

HUOM! Poikkeus aikaisempiin vuosiin: kattaaksemme seminaarista koituvia kuluja sekä turvataksemme seuran aktiivisen toiminnan ja syysseminaarien jatkumisen pyydämme tänä vuonna 15 euron osallistumismaksun esitelmän pitäjiltä, jotka eivät ole SETS:n jäseniä. SETS:n jäsenille osallistuminen on ilmaista.

SETS:n jäsenenä tuet seuran lisäksi alan suomenkielistä julkaisutoimintaa, sillä osuus seuran jäsenmaksuista menee Lähikuva-lehden julkaisukuluihin. Lisätietoja jäsenyydestä voi kysyä s-postilla osoitteesta elokuvatutkimuksen.seura@gmail.com.

Tervetuloa joukolla mukaan!